

“ISSIQXONALARDA QULUPNAY YETISHTIRISHDAGI YUTUQ VA KAMCHILIKLAR” MAVZUSINI O’QITISHDA QO’LLANILADIGAN ZAMONAVIY TA’LIM METODI

Raxmonov Ikrom Abdulkarimovich

Ibragimova Aziza Zoyir qizi

Guliston davlat universiteti

Annotatsiya: Issiqxonalarda qulupnay yetishtirishning ahamiyati haqida umumiy ma’lumotlarga ega bo’lish jarayonida talabalarni o’qitishda zamonaviy ta’lim metodining ta’lim sifatiga ta’siri haqida ma’lumotlar keltirilgan.

Kalit so’zlar: Qulupnay, yutuqlar, ta’lim metodi, SWOT tahlili, kuchli tomon, zaif tomoni, og’zaki, afzallik, kamchilik.

Qulupnayni ochiq dalada yetishtirish bir qancha noqulaylik keltirib chiqaradi, ob-havo injiqliklariga qarab, turli xil natijalar beradi. Ba’zi hollarda ob-havo noqulay bo’lganda 25% dan 40% gacha hosilni yo’qotish mumkin. Shu va shu kabi muammoli natijalarni bartaraf etish uchun qulupnaylarni issiqxonalarda o’stirish orqali yaxshi natijalarga erishish mumkin. Bu bilan hosilni to’laligicha yetishtirib olish mumkin, tomorqa egalari xursand bo’lishi bilan birga mo’maygina qo’shimcha daromadga ham ega bo’ladi. Issiqxonada qulupnay yetishtirish yaxshi biznes variantidir. Bu qulupnayga qishda va yozda talab katta. Agarda issiqxonada qulupnayni sanoat miqyosida yetishtirishni xohlamasangiz ham, oila a’zolaringizni xursand qilish uchun kichik issiqxonada tashkil qilishingiz mumkin. Ma’lumki qulupnani yetishtirishda mutaxassislar tomonidan maxsus e’tibor va ma’suliyat talab etiladi. Bugungi mavzu ham aynan shuning uchun ish rejaga kiritilgan.

1-bosqich: Tayyorgarlik. Mavzuning maqsadi: Issiqxonada qulupnay o’simligini o’stirishdagi yutuqlari, to’siqlar, imkoniyatlar, kamchiliklar, kuchli tomonlari muammoli holatlar va ularning yechimlarini o’rganishdan iborat.

2-bosqich: Kirish: bu qismda talabalar yuqoridagi mavzu bo‘yicha o‘zlari bilgan barcha ma’lumotlarni tengdoshlari bilan fikr almashishadi, avval ularga ma’lum bo‘lgan, bilishni xohlagan va bilib olgan ma’lumotlar tinglanadi va umumiy xulosaga kelinadi.

3-bosqich: Asosiy qism. Bu bosqichda zamonaviy ta’lim metodidan foydalangan holda o‘tkaziladi va “SWOT” tahlili texnologiyasi qo‘llaniladi. Bu metodda mavzu ta’lim beruvchi tomonidan o‘rtaga tashlanadi. Talabalar shu mavzu bo‘yicha o‘z fikrlarini bayon qiladi qilinayotgan rejaning kuchli tomoni, ojiz tomoni, imkoniyatlari va yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan to‘siqlarni aytishadi va oxirida xulosa qilinadi. Har bir ishtirokchi berilgan ma’lumotlar bilan o‘zining shaxsiy munosabatini taqqoslaydi, farqlarini aniqlaydi va o‘z bilim darajasini tekshirib baholaydi.

Qulupnayni nafaqat issiq mavsumda, balki o‘n ikki oy ketma-ket yetishtirish uchun issiqxonadan foydalanishingiz mumkin. Buning imkoni bo‘lishi uchun o‘simliklar mos sharoitlar bilan ta'minlanishi lozim.

Qulupnay normal rivojlanishi va mo‘l-ko‘l mevalar berishi uchun kerak:

- ✓ Iliq havo;
- ✓ suv;
- ✓ to‘yimli tuproq;
- ✓ kuchli ko‘chatlar;
- ✓ changlanish.

Ushbu shartlarni ta'minlab, siz butun yil davomida issiqxonada qulupnay yetishtirishingiz mumkin.

Qulupnayni tomorqada yetishtirishdagi yutuqlar hamda kamchilik muammolar:

S	Kuchli tomoni	Issiqxonada optimal sharoit yaratib, qulupnaydan yiliga 5 marta hosil olish mumkin.
W	Ojiz tomoni	Yuqoridagi aytilgan 5 marta hosil olish yuqori natijakorlik natijasida tomorqa tuprog‘i juda tez kuchsizlanadi.
O	Imkoniyatlar	Yevropa tan olgan yuqori hosildorlik beruvchi qulupnay navlari: Korona, San-Andreas, Brayton, Qirolicha

		<p>Elizabetalarning keng tarqalishiga sabab ularning kasallikka bardoshliligi, tabiiy yorug‘likka talabi pastligi, ko‘chatlarning tashish va saqlashga chidamliligidir. Shu sababli issiqxonada qulupnay yetishtirishni niyat qilgan yosh bog‘bonlar ushbu navlardan bemalol foydalanishlari mumkin.</p>
T	To‘siqlar	<p>Ekish uchun maqbul nav tanlash. Tanlashda quyidagi belgilarga e‘tibor qaratish zarur: yirik va bir maromdagi tusga ega meva berishi; ko‘chatlarni yorug‘lik kuniga bog‘liqmasligi; o‘simlik to‘xtovsiz tuguncha va mevalar hosil qilishi; qulupnayning mazali ta‘m va hid ko‘rsatkichlari</p>

Bu metodning maqsadi: Mavjud amaliy tajribalar va nazariy bilimlarni o‘zaro fikr almashgan holda muhokama qilish, fikrlarni taqqoslash orqali muammolarni hal qilish yo‘llarini topishga, o‘zida bor bo‘lgan bilimlarni takrorlashga, mustahkamlashga, baholashga, mustaqil holatda to‘g‘ri tanqidiy fikrlashga, odatdagidan boshqacharoq tafakkur qilishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

- 1.“Qishloq xo‘jaligi fanlarini o‘qitishda ilg‘or xorijiy tajribalar ” moduli bo‘yicha O‘quv-uslubiy majmua. Toshkent 2017
- 2.Zuev V.I., Qodirxo‘jaev O.K., Adilov M.M, Akromov U.I. Sabzavotchilik va polizchilik. 2009 y. (darslik).
- 3.Mirzayev M.M., M.Q. Sobirov -Bog‘dorchilik., T., 1987